

— अनुवि *vertheilen* ÇAT. Br. 3, 5, 1, 33.

— निर्वि 1) *hinausdrängen, hinausführen, hinaus schaffen*: येन ययं गजप्रव्या निर्व्यूढ (WST. zu वक्तु) वारणावतात् MBh. 1, 6257. — 2) *in Ordnung bringen, besorgen, vollbringen*: एवं वदति निर्व्यूढकार्ये यौगंधरायणे KATHAS. 17, 159. अथदानं तु यत्कर्म निर्व्यूढमतिशोभनम् GĀTĪDH. im ÇKDR. u. निर्व्यूढ. — 3) *निर्व्यूढ verlassen, = त्यक्त* TRIK. 3, 1, 19.

— प्रतिवि 1) *in Gegen-Schlachtordnung aufstellen*: राघवस्तु विनिर्यातं व्यूढानीकं दशाननम् । वारहस्पत्यं विधिं कृत्वा प्रत्यव्यूकत् (mit versetztem Augment) MBh. 3, 16370. — 2) *प्रतिव्यूढ breit (= व्यूढ, s. u. — वि 7.)*: प्रतिव्यूढसुनातवत्सम् R. 6, 35, 18.

— सम् 1) *zusammenstreifen, — rücken, — kehren; zusammenbringen, vereinigen*: यद्व्युत्ता द्वा वना स्वर्ष्यता समूकसि RV. 1, 131, 3. यत्स्तपसः समूकसि AV. 1, 13, 2. TS. 2, 3, 11. 3. ÇAT. Br. 5, 2, 4, 6. समूक तेजः Īṣop. 16 = Bṛh. Âr. Up. 5, 15. समूढ = पुञ्जित *angehäuft* TRIK. 3, 3, 118. H. an. 3, 191. MRD. dh. 10. — 2) *an der gewohnten Stelle zusammenbringen* (vgl. — वि 3.): च्यहः समूढच्छन्दाः ÇAT. Br. 4, 5, 9, 1. Âçv. Çr. 10, 3. — *caus. zusammenkehren, — fegen*: शालानिवेशनम् KAUC. 8.

— अभिसम् *zusammenkehrend bedecken*: भस्मनाभि समूकति TS. 3, 4, 1, 3. अङ्गारैः ÇAT. Br. 4, 5, 2, 18.

— उपसम् *act. med. 1) zusammenziehen, einziehen, zusammenraffen*: वयोसि यैव पता उपसमूकते ÇAT. Br. 10, 2, 1, 1. चतुरङ्गुलमेवोभयतो ऽत्तरत उपसमूकति 4. 5. TS. 6, 1, 9, 6. — 2) *herbeischaffen*: पप्रून् (Gegens. विधमति) ÇAT. Br. 11, 4, 2, 3.

— परिसम् *zusammenkehren*: वेदिम् KĀTJ. Çr. 2, 6, 12. ÇAT. Br. 14, 9, 3, 1. KAUC. 53.94. Âçv. Gṛh. 1, 3. ÇĀṆKH. Çr. 2, 6, 9, 4, 3, 12. Pār. Gṛh. 1, 1, 2, 4.

2. उक्त, औक्ते 3. sg. und pl. ved., klass. उँकृति und उँकृते; उँक्रे 1. und 3. sg., उँक्रे चक्रे klass. P. 3, 1, 36, Sch.; औकिष्ट; partic. औकान; उँक. 1) *beachten, merken auf, warten auf*: mit dem acc.: वचस्तच्चिन्न औक्ते RV. 1, 30, 4. सूरिश्चिदौक्ते 176, 4. यत्तं विष्टार औक्ते 5, 52, 10. उँक्रे सिद्धमुप वा पुण्ड्रमादिदौ देव औक्ते 7, 16, 11. (तदो अथ मनामक) येदौक्ते वरुणो मित्रा अर्षमा 66, 12. mit dem loc.: को वः सखिव औक्ते *wer kann auf eure Freundschaft rechnen?* 8, 7, 31. — 2) *lauern*: य औक्ते रूतसौ देववीतावचक्रेभिस्तं मरुतो नि यात RV. 5, 42, 10. अकिमोक्ता नमप आशयानम् 30, 6. ययोः शत्रुर्नकिरोदेव औक्ते VĀLAKH. 9, 2. उँता नु चिंथ औक्ते आण्डा शुक्ष्मस्य भेदति RV. 8, 40, 11. — 3) *begreifen, erschliessen, vermuthen* Dhātup. 16, 47 (वितर्क). तत्कर्म जिज्ञुरौकत् MBh. 1, 5228. उँक्रे चक्रे जयं न च BHATT. 14, 72. सिद्धिमाकिष्ट नित्याम् 13, 123. औकिष्ट तान्वीतविरुद्धबुद्धिन् 3, 48. क ईश्वरस्य कृतमूलितुं विभुः *des Herrn Absichten zu begreifen* Bhāg. P. 5, 18, 23. Vgl. 2. उँक, उँक्य und u. — अपि. — 4) *für Etwas geachtet werden, dafür gelten*: आदित्यतिर्न औक्ते RV. 8, 69, 9. ऋषिः को विप्र औक्ते 3, 14. अग्न्यो नेत्सूरिरोक्ते भूरिदावत्तरो जनः 3, 39. ऋग्वो य औक्ते 10, 63, 10. Vielleicht gehört hierher उँक्रे 3. sg. in den Stellen: दिवो अग्न्यः सुमगः पुत्र उँक्रे RV. 1, 181, 4. पुत्रो यस्ते सक्तः

मून उँक्रे 5, 3, 9. — *caus. 1) Jmd (acc.) zu denken —, zu vermuthen geben*:

जनम् — तावौञ्जिताम् BHATT. 2, 41. — 2) *auf Etwas achten (?)*: ते (शिष्याः) वाचयिवा पुण्याकमूक्यिता च तं विधिम् ॥ शास्त्रोक्तं पूजयामा-मुस्तदेवपजनं मरुत् । MBh. 2, 1240. WEST.: *facere, exsequi (?)*. — Diese und die vorangehende Wurzel sind bis jetzt nicht getrennt worden.

— अति *überwachen (?)*: अतीडं शक्र औक्ते इन्द्रा विश्वा अति दिषः RV. 8, 58, 14.

— अप s. अपोक् fg.

— अपि *auffassen, verstehen, erschliessen*: मोघं वा देवौ अप्यूक्ते RV. 7, 104, 14. अयं यो क्ता किं स यमस्य कमप्यूक्ते यत्समञ्जति देवाः 10, 52, 3. वर्णाकारप्रतिधाननेत्रगात्रविकारतः । अप्यूकति मनस्तःशाः HIT. III, 33. अनुक्तमप्यूकति पण्डितः जनः PĀṆKAT. I, 49. WEST. zieht die beiden letzten Beispiele zum simpl., BOPP schwankt.

— अभि 1) *aufbauern, nachstellen*: अदेवो यदभ्यौकिष्ट देवान् RV. 6, 17, 8. अकिमोयोक्तासाम् 9. — 2) *erschliessen, errathen*: अय्यूकति und अभ्यूक Nir. 13, 12. उत्तरं सूत्रमभ्यूक्य स्वयमेव मयोदितम् KATHAS. 7, 11, 3, 32. अभ्यूकितव्य *zu erschliessen, zu verstehen* Nir. 1, 3. अभ्यूक्य Suçr. 1, 66, 21. Vgl. अभ्यूक fg.

— नि *aufmerken*: अथा नरो न्यौक्ते ऽधा नियुतं औक्ते RV. 5, 52, 11.

1. उँक (von 1. उँक) m. *Veränderung, Modification* (von Wörtern in einem Mantra): यथार्थमुत्तरस्यां ततावर्थविकारस्योत्पत्तित्रयेणाभिधाना-च्छब्दविकारमूकं ब्रुवते ÇĀṆKH. Çr. 6, 1, 3. अतुत्यानामनूक्तेन (प्रयोगः कार्यः) 5, 19, 4. MADHUS. in Ind. St. 1, 19, 8 (vgl. MÜLLER in Z. d. d. m. G. VI, 8). एवं वैदिकपदमाधुवज्ञानेनोक्तादिकं व्याकरणास्य प्रयोगानम् id. ibid. 16, 24. — Vgl. उँकगान.

2. उँक (von 2. उँक) m. *Ueberlegung, Prüfung* AK. 1, 1, 4, 12. H. 311. 323. SĀṆKHJAK. 51. उँकपोक्विशारद MBh. 13, 6725. 6775. *Erschliessung* Suçr. 2, 44, 18. उँक्रे schwer *zu erschliessen* M. 11, 238, v. l. bei MAL-LIN. zu KUMĀRAS. 3, 2. Auch उँक्रे f. P. 3, 3, 103, Sch. AK. 1, 1, 4, 12, Sch. H. 323, Sch. अनूक adj. *nicht lange überlegend, kein Bedenken tragend* Bhāg. P. 3, 5, 48. 18, 12. — Vgl. अत्पूक.

उँकगान (1. उँक + गान) n. N. des 3ten Gāna oder Gesangbuches des SV. COLEBR. Misc. Ess. I, 81. 82. BENFET, SV. Vorr. VII. — Vgl. उँकगान.

उँकगीति f. = उँकगान Ind. St. 1, 30, 2.

उँकनी (von 1. उँक) f. *Besen* ÇABDAR. im ÇKDR. — Vgl. उँकन्.

उँकनी f. in अँनौकिणी viell. *Anordnung, geordnete Menge*; vgl. 1.

उँक mit वि. WILSON: *an assemblage, a collection*. Könnte auch eine Zusammenziehung von वाकिनी sein.

उँक्य (von 2. उँक) adj. *zu erschliessen* Suçr. 2, 360, 17. 560, 11. AK. 2, 10, 47. SĪH. D. 28, 10. 38, 15.

उँक्यगान (उँक्य, von 1. उँक + गान) n. N. des 4ten Gāna oder Gesangbuches des SV. COLEBR. Misc. Ess. I, 82. BENFET, SV. Vorr. VIII. Var.: उँकगान. — Vgl. उँकगान.

